

ΑΠΟΦΑΣΗ Ρ.Α.Ε. ΥΠ' ΑΡΙΘ. 216/2022

Επί της υπ' αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-310117/27.09.2021 αίτησης αναθεώρησης του «Δήμου Κυθήρων» και του ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Επιτροπή Εγχώριου Περιουσίας Κυθήρων και Αντικυθήρων» κατά της υπ' αριθμ. 636/2021 Απόφασης της ΡΑΕ

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Κατά την τακτική συνεδρίασή της, στην έδρα της, στις 03/3/2022 και

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4685/2020, «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 κλπ. διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 98/07.05.2020), ιδίως την παρ. 1 του άρθρου 23, «Μεταβατικές διατάξεις – Αιτήματα μέχρι και τον κύκλο Ιουνίου 2018», σύμφωνα με την οποία προβλέπεται ότι: «Εκκρεμή αιτήματα για χορήγηση Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα οποία έχουν υποβληθεί στη ΡΑΕ έως και τον κύκλο υποβολής αιτήσεων Ιουνίου 2018, αξιολογούνται από τον Φορέα Αδειοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει, και την απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ΥΑΠΕ/Φ1/14810 (Β' 2373/2011), όπως ισχύει, και εκδίδεται απόφαση απόρριψης ή χορήγησης Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας».

2. Τις διατάξεις του ν. 4001/2011 *«Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις»* (ΦΕΚ Α΄ 179), όπως ισχύει.
3. Τις διατάξεις του ν. 3468/2006 *«Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»*, (ΦΕΚ Α΄ 129), όπως ισχύει.
4. Τις διατάξεις του ν. 2690/1999 *«Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας»* (ΦΕΚ Α΄45), όπως ισχύει.
5. Τις διατάξεις και τα Παραρτήματα της υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΑΠΕ/Φ1/14810/04.10.2011 απόφασης του Υφυπουργού ΥΠΕΚΑ *«Κανονισμός αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση ΑΠΕ και Σ.Η.Θ.Υ.Α.»* (ΦΕΚ Β΄ 2373) (εφεξής ο «Κανονισμός Αδειών»).
6. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 49828/03.12.2008 απόφασης της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης, *«Έγκριση ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού»*, (ΦΕΚ Β΄ 2464) (εφεξής και το «Ειδικό Χωροταξικό» ή «ΕΠΧΣ ΑΠΕ»).
7. Την υπ' αριθμ. 2534/24.11.2008 απόφαση της ΡΑΕ *«Αξιολόγηση Αιτήσεων για Χορήγηση Αδειας Παραγωγής από Αιολικά Πάρκα στην περιοχή της Πελοποννήσου»*.
8. Την από 11.04.2012 Ανακοίνωση της Αρχής, με την οποία επισημάνθηκε το κρίσιμο αδειοδοτικό σημείο (έκδοση ΑΕΠΟ) για τον υπολογισμό της διαθέσιμης χωρητικότητας του δικτύου στην περιοχή της Πελοποννήσου, κατά τα προβλεπόμενα στο τότε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και ανακοινώθηκε η πρόθεση εκκίνησης της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων που είχαν υποβληθεί από το 2001 στην περιοχή.
9. Την υπ' αριθμ. 699/01.08.2012 Απόφαση της ΡΑΕ *«Χαρακτηρισμός της Πελοποννήσου ως περιοχής με κορεσμένο δίκτυο για απορρόφηση ισχύος από σταθμούς ΑΠΕ, διαπίστωση ορίων ασφαλούς απορρόφησης ισχύος ΑΠΕ στην περιοχή αυτή»*.
10. Την υπ' αριθμ. 663/2019 Απόφαση ΡΑΕ *«Καθορισμός νέων ορίων ασφαλούς απορρόφησης ισχύος από σταθμούς ΑΠΕ στο κορεσμένο δίκτυο της Πελοποννήσου και προϋποθέσεις διάθεσής του»* (ΦΕΚ Β΄ 3660/02.10.2019).

11. Την υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Γ-03808/10.02.2009 αίτηση της εταιρείας με την επωνυμία «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. – VECTOR ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΡΟΥΛΟΣ Ο.Ε.» και δ.τ. «ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΡΟΥΛΟΣ Ο.Ε.» για χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό σταθμό εγκατεστημένης ισχύος 48 MW και μέγιστης παραγόμενης ισχύος 48 MW στη θέση «ΞΕΡΟΚΑΜΠΙΑ» του Δήμου Κυθήρων της Περιφέρειας Αττικής.
12. Την υπ' αριθμ. 636/2021 απόφαση της ΡΑΕ με την οποία χορηγήθηκε άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό σταθμό εγκατεστημένης ισχύος 48 MW και μέγιστης παραγόμενης ισχύος 48 MW στη θέση «ΞΕΡΟΚΑΜΠΙΑ» του Δήμου Κυθήρων της Περιφέρειας Αττικής, στην εταιρεία με την επωνυμία «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. – VECTOR ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΡΟΥΛΟΣ Ο.Ε.» και δ.τ. «ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΡΟΥΛΟΣ Ο.Ε.»
13. Την υπ' αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-310117/27.09.2021 αίτηση αναθεώρησης (εφεξής και η «Αίτηση Αναθεώρησης») του Δήμου Κυθήρων και της Επιτροπής Εγχώριου Περιουσίας Κυθήρων και Αντικυθήρων (εφεξής και οι «Αιτούντες») κατά της υπ' αριθμ. 636/2021 Απόφασης της ΡΑΕ.
14. Το γεγονός ότι η ανωτέρω αίτηση αναθεώρησης ασκήθηκε εμπρόθεσμα, καθώς έχει υποβληθεί εντός της οριζόμενης στο Νόμο προθεσμίας τριάντα ημερών από την δημοσίευση ή την κοινοποίησή της, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 32 του ν.4001/2011.

Σκέφθηκε ως εξής:

Ι. Σύντομο ιστορικό

Με την υπ' αριθμ. 636/2021 Απόφαση της ΡΑΕ χορηγήθηκε στην εταιρεία με την επωνυμία «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. – VECTOR ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΡΟΥΛΟΣ Ο.Ε.» και δ.τ. «ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΡΟΥΛΟΣ Ο.Ε.» άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό σταθμό εγκατεστημένης ισχύος 48 MW και μέγιστης παραγόμενης ισχύος 48 MW στη θέση «ΞΕΡΟΚΑΜΠΙΑ» του Δήμου Κυθήρων της Περιφέρειας Αττικής. Κατά της ως άνω απόφασης ο Δήμος Κυθήρων και η Επιτροπή Εγχώριου Περιουσίας Κυθήρων και Αντικυθήρων υπέβαλαν με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-310117/27.09.2021 έγγραφό

τους αίτηση αναθεώρησης ζητώντας την ακύρωση της ως άνω απόφασης επικαλούμενοι τους λόγους που αναφέρονται ακολούθως (υπό στοιχείο ΙΙΙ).

ΙΙ. Νομικό πλαίσιο

1. Με την υπ' αριθμ. **2534/24.11.2008 απόφαση της ΡΑΕ** «*Αξιολόγηση Αιτήσεων για Χορήγηση Άδειας Παραγωγής από Αιολικά Πάρκα στην περιοχή της Πελοποννήσου*» ανακοινώθηκε ότι μέχρι τον προσδιορισμό της δυνατότητας απορρόφησης αιολικής ισχύος στην Πελοπόννησο, δεν είναι δυνατή η περαιτέρω αξιολόγηση από την ΡΑΕ αιτήσεων που έχουν υποβληθεί σχετικά με τη χορήγηση άδειας παραγωγής αιολικών σταθμών ή αιτήσεων αύξησης της εγκατεστημένης ισχύος.
2. Με την από **11.04.2012 Ανακοίνωση της Αρχής**, επισημάνθηκε το κρίσιμο αδειοδοτικό σημείο (έκδοση ΑΕΠΟ) για τον υπολογισμό της διαθέσιμης χωρητικότητας του δικτύου στην περιοχή της Πελοποννήσου, κατά τα προβλεπόμενα στο τότε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και ανακοινώθηκε η πρόθεση εκκίνησης της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων που είχαν υποβληθεί από το 2001 στην περιοχή.
3. Με την υπ' αριθμ. **699/01.08.2012 Απόφαση της ΡΑΕ** «*Χαρακτηρισμός της Πελοποννήσου ως περιοχής με κορεσμένο δίκτυο για απορρόφηση ισχύος από σταθμούς ΑΠΕ, διαπίστωση ορίων ασφαλούς απορρόφησης ισχύος ΑΠΕ στην περιοχή αυτή*», η Πελοπόννησος χαρακτηρίστηκε ως περιοχή με κορεσμένο δίκτυο για απορρόφηση ισχύος από σταθμούς ΑΠΕ κατά τα προβλεπόμενα στο ίδιο πλαίσιο, διαπιστώθηκαν τα όρια ασφαλούς απορρόφησης ισχύος ΑΠΕ στην περιοχή και ορίστηκε ότι δεν υποβάλλονται νέα αιτήματα για χορήγηση αδειών παραγωγής και Προσφοράς Σύνδεσης.
4. Με την υπ' αριθμ. **663/2019 Απόφαση ΡΑΕ** «*Καθορισμός νέων ορίων ασφαλούς απορρόφησης ισχύος από σταθμούς ΑΠΕ στο κορεσμένο δίκτυο της Πελοποννήσου και προϋποθέσεις διάθεσής του*» (ΦΕΚ Β' 3660/02.10.2019)» αναπροσαρμόστηκαν τα όρια ασφαλούς απορρόφησης των 1.900 MW από σταθμούς ΑΠΕ που συνδέονται στο κορεσμένο σύμφωνα με την απόφαση 699/2012 της ΡΑΕ δίκτυο μεταφοράς και διανομής της Πελοποννήσου, περιλαμβανομένου και του τμήματος του ΕΣΜΗΕ κατάντη του ΚΥΤ Κουμουνδούρου, σε 2.310 MW. Βάσει του εκπεφρασμένου επενδυτικού ενδιαφέροντος κατανεμήθηκαν 1.200 MW σε αιολικούς σταθμούς.
5. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 23, «*Μεταβατικές διατάξεις – Αιτήματα μέχρι και τον κύκλο Ιουνίου 2018*», του ν. 4685/2020, «*Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση των*

Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 κλπ. διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 98/07.05.2020), προβλέπεται ότι: «Εκκρεμή αιτήματα για χορήγηση Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα οποία έχουν υποβληθεί στη ΡΑΕ έως και τον κύκλο υποβολής αιτήσεων Ιουνίου 2018, αξιολογούνται από τον Φορέα Αδειοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει, και την απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ΥΑΠΕ/Φ1/14810 (Β' 2373/2011), όπως ισχύει, και εκδίδεται απόφαση απόρριψης ή χορήγησης Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας».

6. Σύμφωνα δε με την αιτιολογική έκθεση του προαναφερόμενου νόμου ορίζονται αναφορικά με το άρθρο 23 τα ακόλουθα: «Περαιτέρω, στο άρθρο 23 προβλέπεται ότι **οι αιτήσεις μέχρι και κύκλου Ιουνίου 2018 θα εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο 3 ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει και την απόφαση ΥΑΠΕ/Φ1/14810 (Β' 2373/2011), όπως ισχύει, και εκδίδεται απόφαση χορήγησης Άδειας Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, δεδομένου ότι σύμφωνα με σχετική πληροφόρηση της ΡΑΕ αιτήσεις μέχρι και τον κύκλο αυτό έχουν ήδη αρχίσει να αξιολογούνται και έχουν εκδοθεί σχετικές αποφάσεις. Ως εκ τούτου, η διατήρηση ενιαίου πλαισίου αξιολόγησης των εν λόγω αιτήσεων υπαγορεύεται από την αρχή της ίσης μεταχείρισης».**
7. Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 32, «Αποφάσεις της ΡΑΕ», του ν. 4001/2011, «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις», (ΦΕΚ Α 179), ορίζεται ότι: «2. Κατά των ατομικών εκτελεστών πράξεων της ΡΑΕ χωρεί αίτηση αναθεώρησης εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση ή την κοινοποίηση της απόφασης. Η προηγούμενη άσκηση της αίτησης αναθεώρησης έχει χαρακτήρα ενδικοφανούς προσφυγής και είναι αναγκαία προϋπόθεση για το παραδεκτό του ένδικου βοηθήματος του άρθρου 33 του παρόντος νόμου».
8. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 132 του ν. 4001/2011: «1. Η δραστηριότητα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί Άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή έχουν νομίμως εξαιρεθεί από την υποχρέωση αυτή. 2. **Με την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεων για την παραγωγή από Α.Π.Ε.**, η άδεια για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας χορηγείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο και στον Κανονισμό Αδειών, που θεσπίζεται από τη ΡΑΕ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 3. Ο Κανονισμός Αδειών του άρθρου 135, ως προς τη Χορήγηση αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως: (α) την εν γένει ασφάλεια του συστήματος ηλεκτρικής ενεργείας, των εγκαταστάσεων και του σχετικού

εξοπλισμού, (β) την προστασία της δημόσιας υγείας και ασφάλειας, (γ) την προστασία του περιβάλλοντος, (δ) την εξασφάλιση ή τη δυνατότητα εξασφάλισης του δικαιώματος χρήσης της θέσης εγκατάστασης του έργου, (ε) τη χρήση δημόσιων εκτάσεων, (στ) την ενεργειακή αποδοτικότητα, (ζ) τη φύση των πρωτογενών πηγών, (η) τη δυνατότητα του αιτούντος ή των μετόχων ή εταιρών του να υλοποιήσει το έργο με βάση την επιστημονική και τεχνική επάρκεια του και τη δυνατότητα εξασφάλισης της απαιτούμενης χρηματοδότησης, (θ) τη συμμόρφωση προς τα μέτρα που αφορούν την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και την προστασία του καταναλωτή, (ι)[...]

9. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του νόμου 3468/2006, «**Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις**», ΦΕΚ Α' 129: «1. Η άδεια για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. χορηγείται με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) με βάση τα παρακάτω κριτήρια: α) Της εθνικής ασφάλειας. β) Της προστασίας της δημόσιας υγείας και ασφάλειας. γ) Της εν γένει ασφάλειας των εγκαταστάσεων και του σχετικού εξοπλισμού του Συστήματος και του Δικτύου. δ) Της ενεργειακής αποδοτικότητας του έργου για το οποίο υποβάλλεται η σχετική αίτηση, όπως η αποδοτικότητα αυτή προκύπτει, για τα έργα Α.Π.Ε., από μετρήσεις του δυναμικού Α.Π.Ε. και για τις μονάδες Σ.Η.Θ.Υ.Α. από τα ενεργειακά ισοζύγια τους. Ειδικά για το αιολικό δυναμικό, οι υποβαλλόμενες μετρήσεις πρέπει να έχουν εκτελεστεί από πιστοποιημένους φορείς, σύμφωνα με το πρότυπο DIN-EN ISO/IEC17025/2000, όπως ισχύει κάθε φορά. ε) Της ωριμότητας της διαδικασίας υλοποίησης του έργου, όπως προκύπτει από μελέτες που έχουν εκπονηθεί, γνωμοδοτήσεις αρμόδιων υπηρεσιών, καθώς και από άλλα συναφή στοιχεία. "στ) Της εξασφάλισης ή της δυνατότητας εξασφάλισης του δικαιώματος χρήσης της θέσης εγκατάστασης του έργου". *** **Η περίπτωση στ` ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 195 παρ.4 του Ν.4001/2011(ΦΕΚ Α 179/22.8.2011.)** ζ) Της δυνατότητας του αιτούντος ή των μετόχων ή εταιρών του να υλοποιήσει το έργο με βάση την επιστημονική και τεχνική επάρκεια του και της δυνατότητας εξασφάλισης της απαιτούμενης χρηματοδότησης από ίδια κεφάλαια ή τραπεζική χρηματοδότηση έργου ή κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών ή συνδυασμό αυτών. η) Της διασφάλισης παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και προστασίας των πελατών. θ) Της δυνατότητας υλοποίησης του έργου σε συμμόρφωση με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε. και ειδικότερα με τις διατάξεις του για τις περιοχές αποκλεισμού χωροθέτησης εγκαταστάσεων Α.Π.Ε., εφόσον οι περιοχές αυτές έχουν οριοθετηθεί κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο, καθώς και τις διατάξεις του για τον έλεγχο της

φέρουσας ικανότητας στις περιοχές που επιτρέπονται Α.Π.Ε., ώστε να διασφαλίζεται η κατ' αρχήν προστασία του περιβάλλοντος. 1) Της συμβατότητας του έργου με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την επίτευξη των στόχων που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 1».

Οι ως άνω διατάξεις των περ. της παρ. 1 του άρθρου 3 του νόμου 3468/2006 εξειδικεύτηκαν με **τις διατάξεις του άρθρου 13, του Κανονισμού Αδειών**, η οποία ορίζει ότι κατά τη διαδικασία αξιολόγησης της αίτησης η ΡΑΕ λαμβάνει υπόψη μεταξύ άλλων: «α) Την εθνική ασφάλεια, αν έχει περιέλθει σε γνώση της από τις αρμόδιες αρχές ότι, από την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων επηρεάζονται θέματα εθνικής ασφάλειας. β) Την προστασία της δημόσιας υγείας και ασφάλειας, αν έχει περιέλθει σε γνώση της από τις αρμόδιες αρχές ότι, από την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων επηρεάζονται θέματα δημόσιας υγείας και ασφάλειας. γ) Την εν γένει ασφάλεια των εγκαταστάσεων και του σχετικού εξοπλισμού του Συστήματος και του Δικτύου, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων του Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος και Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, του Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου και του Κώδικα Διαχείρισης Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. δ) Την ενεργειακή αποδοτικότητα του έργου, όπως αυτή προκύπτει από τις ενεργειακές μελέτες που υποβάλλονται, καθώς και την οικονομική βιωσιμότητα του έργου. Οι ενεργειακές μελέτες πρέπει να τεκμηριώνονται, για τα έργα ΑΠΕ από μετρήσεις του δυναμικού ΑΠΕ και για τα έργα ΣΗΟΥΑ από τα ενεργειακά ισοζύγια τους, σύμφωνα με τα ειδικότερα καθοριζόμενα στο Παράρτημα 1. Ειδικά, για το αιολικό δυναμικό οι υποβαλλόμενες μετρήσεις πρέπει να έχουν εκτελεσθεί από πιστοποιημένους φορείς, σύμφωνα με το πρότυπο DIN-EN ISO/IEC17025/2000, όπως κάθε φορά ισχύει και να πληρούν τις προϋποθέσεις αντιπροσωπευτικότητας, σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης και τα ειδικότερα καθοριζόμενα στο Μέρος 3 του Παραρτήματος 1. ε) Την ωριμότητα του έργου σε σχέση με τη δυνατότητα υλοποίησης του, εντός των χρονικών ορίων που τίθενται στο Νόμο, όπως αυτή προκύπτει ιδίως: αα) Από υφιστάμενες γνωμοδοτήσεις αρμόδιων υπηρεσιών, ββ) Από μελέτες ή άλλα συναφή στοιχεία από τα οποία συνάγεται η δυνατότητα υλοποίησης και σύνδεσης του έργου με το Σύστημα ή το Δίκτυο. στ) Τη δυνατότητα του αιτούντος να υλοποιήσει το έργο με βάση την οικονομική, επιστημονική και τεχνική επάρκεια του. Για την αξιολόγηση της οικονομικής επάρκειας του αιτούντος, λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα εξασφάλισης της απαιτούμενης χρηματοδότησης από ίδια κεφάλαια ή τραπεζική χρηματοδότηση έργου ή κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών ή συνδυασμό αυτών, λαμβάνοντας υπόψη και το ισχύον πλαίσιο για την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων. Για την αξιολόγηση της αίτησης ο αιτών οφείλει να υποβάλει τα στοιχεία που προβλέπονται στο Παράρτημα 1 - Μέρη 7 και

8. Η συμμετοχή των νομικών προσώπων θα πρέπει να διέπεται από τους κανόνες της διαφάνειας.

ζ) Τη διασφάλιση παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και προστασίας των Πελατών, εφόσον υπάρχει ειδική νομοθετική πρόβλεψη. η) Τη δυνατότητα υλοποίησης του έργου σε συμμόρφωση με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ και ειδικότερα:

αα) με τις διατάξεις του για τις περιοχές αποκλεισμού χωροθέτησης εγκαταστάσεων ΑΠΕ, εφόσον οι περιοχές αυτές έχουν οριοθετηθεί, με απόφαση αρμόδιας αρχής, κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο, και έχουν περιέλθει σε γνώση της Αρχής με σχετικό έγγραφο ή άλλο τρόπο, καθώς και

ββ) με τις διατάξεις του για τον έλεγχο της φέρουσας ικανότητας στις περιοχές που επιτρέπονται ΑΠΕ.

A. Εντός των Περιοχών Αιολικής Προτεραιότητας ΠΑΠ1, ΠΑΠ 2 και ΠΑΠ 3

Ο έλεγχος υπέρβασης της φέρουσας ικανότητας εντός των Περιοχών Αιολικής Προτεραιότητας ΠΑΠ 1, ΠΑΠ 2 και ΠΑΠ 3, διενεργείται με κριτήριο τη μη υπέρβαση της μέγιστης επιτρεπόμενης πυκνότητας των αιολικών εγκαταστάσεων από την αθροιστική πυκνότητα των αιολικών εγκαταστάσεων που αντιστοιχούν στις εκδοθείσες Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Στην περίπτωση αυτή η ΡΑΕ χορηγεί άδειες παραγωγής με την επιφύλαξη της μη υπέρβασης, της ανά οικείο πρωτοβάθμιο ΟΤΑ μέγιστης επιτρεπόμενης πυκνότητας αιολικών εγκαταστάσεων, από την αθροιστική πυκνότητα των αιολικών εγκαταστάσεων που αντιστοιχούν στις εκδοθείσες Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.

Για το σκοπό αυτό οι Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων συμπεριλαμβάνουν, κατ' ελάχιστον, στοιχεία όπως η διάμετρος του δρομέα, η ονομαστική ισχύς, οι συντεταγμένες κατά ΕΓΣΑ 87 των εγκεκριμένων θέσεων εγκατάστασης των ανεμογεννητριών και το ύψος του πύργου, και κοινοποιούνται από τις αρμόδιες αρχές περιβαλλοντικής αδειοδότησης στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.

B. Λοιπές περιοχές της χώρας, εκτός των Περιοχών Αιολικής Προτεραιότητας

Ο έλεγχος υπέρβασης της φέρουσας ικανότητας διενεργείται με κριτήριο τη μη υπέρβαση, της ανά οικείο πρωτοβάθμιο ΟΤΑ, μέγιστης επιτρεπόμενης πυκνότητας αιολικών εγκαταστάσεων, από την αθροιστική πυκνότητα αιολικών εγκαταστάσεων που αντιστοιχούν στις χορηγηθείσες άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Η ΡΑΕ αναρτά στην ιστοσελίδα της, σε μηνιαία βάση, τα απαραίτητα στοιχεία που αφορούν στον ως άνω έλεγχο.

θ) Τη συμβατότητα του έργου με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την επίτευξη των στόχων που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Νόμου.

3. Αν ένα από τα ανωτέρω κριτήρια δεν πληρούται η αίτηση απορρίπτεται και τα υπόλοιπα κριτήρια δεν εξετάζονται. 4. Στον Οδηγό Αξιολόγησης Αιτήσεων που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5 του Νόμου, ορίζεται κάθε λεπτομέρεια και ειδικότερο τεχνικό θέμα που αφορά τα ανωτέρω κριτήρια αξιολόγησης, καθώς και κάθε ειδικότερο στοιχείο που απαιτείται για την αξιολόγηση των αιτήσεων».

Επειδή, η απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής στηρίζεται στο νομοθετικό καθεστώς που ισχύει κατά τον χρόνο έκδοσής της, εφόσον το αρμόδιο όργανο επιλαμβάνεται του συνόλου της υπόθεσης και εκδίδει νέα εκτελεστή πράξη (ΣτΕ 1435/2011, 2025/2009, 1176/1992, 859/1988). Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται η πρόβλεψη της **παρ. 1 του άρθρου 23**, «*Μεταβατικές διατάξεις – Αιτήματα μέχρι και τον κύκλο Ιουνίου 2018*», του **ν. 4685/2020**, σύμφωνα με την οποία η αξιολόγηση των εκκρεμών αιτημάτων για χορήγηση άδειας παραγωγής κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα οποία υποβλήθηκαν στη ΡΑΕ έως και τον κύκλο υποβολής αιτήσεων Ιουνίου 2018, λαμβάνει χώρα σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3468/2006 (Α' 129) και την απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ΥΑΠΕ/Φ1/14810 (Β' 2373/2011) και εκδίδεται απόφαση απόρριψης ή χορήγησης Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Τούτου ρηθέντος και λαμβάνοντας υπόψη, ότι **στόχος της ρύθμισης** του προαναφερόμενου άρθρου, όπως προκύπτει άλλωστε από την αιτιολογική έκθεση του αυτού νόμου, **είναι η διατήρηση ενιαίου πλαισίου αξιολόγησης των αιτήσεων που υποβλήθηκαν έως τον Ιούνιο του 2018 για λόγους ίσης μεταχείρισης των εν λόγω αιτήσεων**, πρέπει να θεωρηθεί ότι απ' το ως άνω πλαίσιο καταλαμβάνεται και η εξέταση των αιτήσεων αναθεώρησης επί των προαναφερόμενων αιτήσεων. Εν προκειμένω, η αίτηση για χορήγηση Άδειας Παραγωγής είχε υποβληθεί ήδη από το 2009 και συνακολούθως εφαρμοστέο πλαίσιο τόσο για την εξέταση της υπ' αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Γ-03808/10.02.2009 αίτησης, όσο και της υπό κρίση αίτησης αναθεώρησης είναι οι διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 3468/2006 (ΦΕΚ Α' 129) και της υπ' αριθμ. ΥΑΠΕ/Φ1/14810 απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΦΕΚ Β' 2373/2011).

III. Προβαλλόμενοι λόγοι αναθεώρησης της υπ' αριθμ. 636/2021 Απόφασης της ΡΑΕ

Προς υποστήριξη της αίτησής τους περί αναθεώρησης της υπ' αριθμ. 636/2021 απόφασης της ΡΑΕ, οι Αιτούντες προβάλλουν τους ακόλουθους ισχυρισμούς (όπως αυτοί ειδικότερα αναπτύσσονται κατωτέρω στην υπό εξέταση Αίτηση):

1) Η ΡΑΕ, κατά την εξέταση του κριτηρίου ε' της παρ.1 του άρθρου 3 του ν.3468/2006, όπως αυτό εξειδικεύεται με το κριτήριο ε' της παρ.2 του άρθρου 13 του Κανονισμού Αδειών Παραγωγής Η/Ε, ήτοι της ωριμότητας του έργου σε σχέση με τη δυνατότητα υλοποίησής του, παρέλειψε να εξετάσει το κριτήριο της εξασφάλισης ή της δυνατότητας εξασφάλισης του δικαιώματος χρήσης της θέσης εγκατάστασης του έργου το οποίο αποτελεί επιμέρους κριτήριο αυτού, και το οποίο εν προκειμένω δεν ικανοποιείται, καθώς σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην υπό κρίση Αίτηση Αναθεώρησης, προβάλλονται αφενός εμπράγματα δικαιώματα κυριότητας του Ο.Τ.Α. α' βαθμού με την επωνυμία «Δήμος Κυθήρων», αφετέρου αποκλειστικό δικαίωμα διαχείρισης του ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Επιτροπή Εγchwρίου Περιουσίας Κυθήρων και Αντικυθήρων» επί των εκτάσεων όπου χωροθετείται το υπό κρίση έργο. Συνεπώς και λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έχει εγκριθεί η παραχώρηση χρήσης της επίμαχης έκτασης στην Αδειούχο εταιρεία, οι Αιτούντες ισχυρίζονται την παραβίαση του ανωτέρω κριτηρίου αξιολόγησης, ήτοι του κριτηρίου ε' της παρ.1 του άρθρου 3 του ν.3468/2006 διότι δεν εξασφαλίζεται η θέση εγκατάστασης του έργου.

2) Η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση της υποχρέωσης εξέτασης του κριτηρίου προστασίας του περιβάλλοντος, που καθορίζεται από το άρθρο 132 του ν. 4001/2011, και του κριτηρίου θ' της παρ.1 του άρθρου 3 του ν.3468/2006. Το υπό κρίση έργο θα επιδράσει αρνητικά στο συνολικό φυσικό -οικιστικό – πολιτιστικό – αρχαιολογικό περιβάλλον, το οποίο αποτελεί μία ενότητα και θα το υποβαθμίσει σημαντικά, αλλοιώνοντας τα χαρακτηριστικά του, καθώς: α) όλο το νησί αποτελεί περιοχή μοναδική από άποψη φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, β) στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν 5 περιοχές που ανήκουν στο Δίκτυο Natura 2000. Η θέση δε της εν λόγω αιολικής εγκατάστασης για την οποία έχει χορηγηθεί η προσβαλλόμενη άδεια τοποθετείται εντός μίας εξ αυτών, ήτοι της περιοχής GR3000013, καθώς και εντός προστατευόμενης περιοχής IBA GR129, γ) σε άμεση εγγύτητα με την περιοχή αδειοδότησης υπάρχει μια περιοχή η οποία είναι χαρακτηρισμένη ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής, δ)

σε άμεση εγγύτητα με την περιοχή αδειοδότησης ευρίσκεται και ο υγρότοπος «Εκβολή Αγίου Νικολάου», ε) η δεσμευθείσα με την προσβαλλόμενη θέση εντάσσεται στις χερσαίες περιοχές που χαρακτηρίζονται σημαντικές για την ορνιθοπαγίδα και περιβάλλεται εξ ολοκλήρου από την αντίστοιχα θαλάσσια σημαντική περιοχή για τα πουλιά. Αποτελεί αναγνωρισμένο μεταναστευτικό πέρασμα ευρωπαϊκής σημασίας (μεταναστευτική στενωπό) και ως εκ τούτου η περιοχή προτείνεται από την ορνιθολογική εταιρεία ως ζώνη αποκλεισμού αιολικών πάρκων, ζ) τα Κύθηρα χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη διάσπαρτων οικισμών γεγονός που ενισχύει την μικρή κλίμακα του τοπίου, καθώς επίσης και από την ύπαρξη πολλών μνημείων σημαντικής αρχαιολογικής και πολιτιστικής αξίας, όπως αυτά ειδικότερα διευκρινίζονται στην υπό κρίση Αίτηση.

3) Η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της νομιμότητας, καθώς, όπως ισχυρίζονται οι Αιτούντες, η ΡΑΕ, παρότι δε διαθέτει τα αναγκαία στοιχεία που απαιτεί ο νόμος για τον έλεγχο συμμόρφωσης του έργου με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ για τις περιοχές αποκλεισμού χωροθέτησης, ενέκρινε αυτό προς βλάβη των συμφερόντων τους.

IV. Επί του παραδεκτού της υπ' αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-310117/27.09.2021 αίτησης αναθεώρησης

Επειδή, για την παραδεκτή άσκηση αίτησης αναθεώρησης απαιτείται η συνδρομή εννόμου συμφέροντος, το οποίο θα πρέπει να είναι άμεσο, προσωπικό και ενεστώς. Παγίως δε γίνεται δεκτό ότι συμφέρον μέλλον ή ενδεχόμενο (ΣτΕ 3564/1977, 2398/1980, 2449/1980) και αόριστο ή απλώς προσδοκώμενο καθιστά την αίτηση αναθεώρησης απαράδεκτη (βλ Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, ΕΠΥ. Σπηλιωτόπουλου, 14 έκδοση, Τόμος 2ος σελ 90).

Επειδή, για τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά δύο προϋποθέσεις: α) βλάβη του αιτούντος και β) ιδιαίτερος σύνδεσμος του αιτούντος με την προσβαλλόμενη πράξη. Αυτό σημαίνει ότι ο αιτών την ακύρωση διοικητικής πράξης, πρέπει να υφίσταται βλάβη από αυτήν, στο πλαίσιο μιας ειδικής έννομης σχέσης που τον συνδέει με την πράξη (ΣτΕ 231/2009, 1991/2007). Για τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος πρέπει να υπάρχει περαιτέρω, μεταξύ της προσβαλλόμενης πράξης και της επικαλούμενης βλάβης αιτιώδης συνάφεια (βλ. Δημήτριο Θ. Πυργάκη, Πάρεδρο Συμβουλίου της Επικρατείας, «Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, σελ. 40-41).

Επειδή, το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι πραγματικό. Απαιτείται λοιπόν να υφίσταται όντως βλάβη ο Αιτών από την προσβαλλόμενη πράξη, δηλαδή η τελευταία πρέπει να είναι όντως δυσμενής γι' αυτόν (βλ. Δημήτριο Θ. Πυργάκη, Πάρεδρο Συμβουλίου της Επικρατείας, «Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, σελ. 41).

Επειδή, εν προκειμένω, οι Αιτούντες δεν προβάλλουν την επέλευση συγκεκριμένης υφιστάμενης βλάβης, η οποία έχει προκληθεί σε αυτούς λόγω ειδικής έννομης σχέσης τους με την προσβαλλόμενη Απόφαση της Αρχής, και συνεπώς δε θεμελιώνεται έννομο συμφέρον των Αιτούντων προς άσκηση της κρινόμενης Αίτησης Αναθεώρησης. Συγκεκριμένα, η επικαλούμενη διαταραχή της οικιστικής και περιβαλλοντικής ισορροπίας του νησιού των Κυθήρων, όπου χωροθετούνται οι ανεμογεννήτριες του έργου, θεμελιώνεται στο μελλοντικό και ενδεχόμενο γεγονός της χορήγησης άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του έργου και όχι στη χορήγηση αυτής καθεαυτής της προσβαλλόμενης με την παρούσα Απόφασης, η οποία ως άδεια σκοπιμότητας δε δύναται να επιφέρει καμία άμεση βλάβη, δεδομένου ότι αποτελεί την απαρχή της αδειοδοτικής διαδικασίας του έργου και σε καμία περίπτωση δε δύναται να συνδεθεί με την εγκατάσταση και λειτουργία του για τις οποίες απαιτείται η εξασφάλιση διοικητικών εγκρίσεων και αδειών, συμπεριλαμβανομένων και των περιβαλλοντικών (ΣτΕ 1081/2013, ΣτΕ Ολομ.2182/2014, ΣτΕ 3164/2015, ΣτΕ 1432/2015).

Επειδή, περαιτέρω, παρότι ως προς τα περιβαλλοντικά ζητήματα αρκεί η πιθανολόγηση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης για την παραδοχή του εννόμου συμφέροντος, θα πρέπει να υπάρχει στοιχειώδης αιτιώδης συνάφεια ανάμεσα στην προσβαλλόμενη διοικητική πράξη, παράλειψη ή ενέργεια και στο επιβλαβές αποτέλεσμα που επήλθε ή πιθανολογείται ότι θα επέλθει, διαφορετικά δεν μπορεί να θεμελιωθεί. Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας η άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, όπως προαναφέρθηκε, συνδέεται με τη σκοπιμότητα του έργου (ΣτΕ 3572/2014, 4448/2013, 3749/2008, 3650/2005 επταμελούς), και για το λόγο αυτό τα κριτήρια που εξετάζονται κατά το στάδιο χορήγησης της άδειας παραγωγής από τη ΡΑΕ αφορούν προεχόντως ζητήματα που συνδέονται με την δυνατότητα του φορέα να υλοποιήσει την επένδυση, αλλά και τη συνολική βιωσιμότητα του έργου. Η επίκληση, στο συγκεκριμένο αδειοδοτικό στάδιο, ζημίας του φυσικού περιβάλλοντος δεν συνάδει ούτε με το σκοπό ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ο οποίος αποτελεί ενωσιακό στόχο, αλλά ούτε και με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου η οποία δέχεται ότι «οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Α.Π.Ε.) συνιστούν πηγές ενέργειας φιλικές προς το περιβάλλον και μερικότερη έκφραση, αλλά και βασική συνιστώσα της αρχής της αειφόρου ανάπτυξης, η δε αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές προς

το σκοπό της μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού αποτελεί βασικό μέτρο για την προστασία του περιβάλλοντος και εξυπηρετεί γενικότερα το δημόσιο συμφέρον.» (ΣτΕ 635/2012, 171/2012, 357/2012, 68/2011, 1226/2014)». Η αόριστη επίκληση της βλάβης έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη βασική αρχή που έχει υιοθετηθεί και αποτελεί πλέον συνείδηση όλων, ότι οι ΑΠΕ ωφελούν καταρχήν το περιβάλλον. Τα επιχειρήματα αυτά στο βαθμό που δεν αφορούν κριτήρια τα οποία εξετάζονται από την Αρχή, αλλά περιβαλλοντικά ζητήματα, δέον όπως προβάλλονται κατά το στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και όχι στο πρώιμο στάδιο της χορήγησης άδειας παραγωγής για χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας οι οποίες εξ ορισμού ευνοούν την περιβαλλοντική ανάπτυξη.

Ως εκ τούτου, η υπό κρίση αίτηση αναθεώρησης είναι προδήλως απαράδεκτη.

Επειδή, παρά το γεγονός ότι η εν λόγω Αίτηση δεν ασκήθηκε παραδεκτά κατά τα ανωτέρω, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστούν τα κάτωθι σε σχέση με τις αρμοδιότητες της Αρχής, για τη διαφανή και πλήρη ενημέρωση αναφορικά με τη διαδικασία χορήγησης Αδειών Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ ενώπιόν της.

V. Επί των λόγων της Αιτήσεως Αναθεώρησης

Επί του 1^{ου} λόγου αναθεώρησης

Επειδή, η διάταξη της περ. δ της παρ. 3 του άρθρου 132 του ν. 4001/2011 αναφέρει ότι για τη χορήγηση της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας λαμβάνεται υπόψη η εξασφάλιση ή η δυνατότητα εξασφάλισης του δικαιώματος χρήσης της θέσης εγκατάστασης του έργου. Ωστόσο, οι όροι και οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στον ως άνω νόμο τελούν υπό την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεων του ν. 3468/2006, «*Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις*» (ΦΕΚ Α'129) που εφαρμόζονται εν προκειμένω. Από τη θέση δε σε ισχύ του ν. 4001/2011, και συγκεκριμένα με την παρ. 4 του άρθρου 195 του ίδιου νόμου, καταργήθηκε το κριτήριο (στ) του άρθρου 1 του ν. 3468/2006, ήτοι το κριτήριο «της εξασφάλισης ή της δυνατότητας εξασφάλισης του δικαιώματος χρήσης της θέσης εγκατάστασης του έργου» και ως εκ τούτου, από την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4001/2011 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ήτοι από την 22.08.2011, έπαυσε να αποτελεί αυτό προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας παραγωγής από τη ΡΑΕ και δεν ερευνάται από την Αρχή. Συναφώς, είναι σκόπιμο να

επισημανθεί ότι κατά το στάδιο χορήγησης άδειας παραγωγής, η οποία συνδέεται με τη σκοπιμότητα του έργου, ενόψει κριτηρίων κυρίως οικονομικής φύσεως, καθορίζεται γενικώς ο τόπος για την άσκηση της δραστηριότητας, χωρίς να διαπιστώνεται πλέον από την Αρχή, ούτε καταρχήν, η δυνατότητα εξασφάλισης της επίμαχης θέσης. Η ακριβής δε θέση της εκάστοτε μονάδας καθώς και η δυνατότητα εξασφάλισης του δικαιώματος χρήσης αυτής, καθορίζονται, κατά πάγια νομολογία, με την έκδοση της άδειας εγκατάστασης που χορηγείται στον κάτοχο άδειας παραγωγής σε επόμενο αδειοδοτικό στάδιο (ΣτΕ 1432/2015, 3749- 3752/2008, 3652/2005). Συνεπώς, η εξασφάλιση ή η δυνατότητα εξασφάλισης του δικαιώματος χρήσης της θέσης εγκατάστασης του έργου δεν συναξιολογείται ούτε κατά την εξέταση του κριτηρίου της ωριμότητας της διαδικασίας υλοποίησης του έργου, όπως όλως αβάσιμα ισχυρίζονται οι αιτούντες, ούτε βεβαίως αποτελεί επιμέρους κριτήριο αυτού. Κατά την εξέταση δε του κριτηρίου της ωριμότητας του έργου όλα τα στοιχεία που εξετάζονται από την Αρχή αφορούν στην οικονομική και τεχνική επάρκεια του αιτούντος και όχι σε ζητήματα όπως η εξασφάλιση ή η δυνατότητα εξασφάλισης της θέσης εγκατάστασης του έργου.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, ο υπό εξέταση πρώτος λόγος αναθεώρησης κρίνεται απορριπτέος, ως απαράδεκτος, νόμω και ουσία αβάσιμος.

Επί των 2^{ου} και 3^{ου} λόγων αναθεώρησης

Επειδή, η χορήγηση της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας διέπεται, ως ανωτέρω αναφέρεται, από τις ειδικότερες διατάξεις του ν. 3468/2006, γεγονός που επισημαίνεται ρητώς και στην παρ. 2 του άρθρου 132 του νόμου 4001/2011. Πιο συγκεκριμένα, η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ αξιολογείται σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 3 του ν. 3468/2006, όπως αυτά εξειδικεύονται με το άρθρο 13 του Κανονισμού Αδειών. Αναφορικά δε με την προστασία του περιβάλλοντος, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει τόσο από τις διατάξεις του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις ΑΠΕ (ΦΕΚ Β΄2464/03.12.2008 - Παράρτημα V) καθώς και τις διατάξεις του ν. 3468/2006 (άρθρο 3), η ΡΑΕ κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων για χορήγηση άδειας παραγωγής δεν έχει αρμοδιότητα να εξετάσει το σύνολο των διατάξεων του Ειδικού αυτού Πλαισίου, αλλά μόνο τη συμβατότητα του έργου με τις διατάξεις εκείνες οι οποίες αφορούν στις ζώνες αποκλεισμού και στον έλεγχο της φέρουσας ικανότητας των Ο.Τ.Α. για την

εγκατάσταση αιολικών μονάδων. Ειδικότερα, η ΡΑΕ εξετάζει το κριτήριο θ' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3468/2006, ήτοι της δυνατότητας υλοποίησης του έργου σε συμμόρφωση με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε. και ειδικότερα με τις διατάξεις του για τις περιοχές αποκλεισμού χωροθέτησης εγκαταστάσεων Α.Π.Ε., εφόσον οι περιοχές αυτές έχουν οριοθετηθεί κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο, καθώς και τις διατάξεις του για τον έλεγχο της φέρουσας ικανότητας στις περιοχές που επιτρέπονται Α.Π.Ε., ώστε να διασφαλίζεται η **κατ' αρχήν προστασία του περιβάλλοντος** (ΔΕφΑθ.3279/2017). Η ως άνω διάταξη της περ. θ' της παρ. 1 του άρθρου 3 του νόμου 3468/2006 εξειδικεύτηκε με την **περίπτωση η' της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Κανονισμού Αδειών**, η οποία ορίζει ότι κατά τη διαδικασία αξιολόγησης της αίτησης η ΡΑΕ λαμβάνει υπόψη μεταξύ άλλων: «[...] η) **Τη δυνατότητα υλοποίησης του έργου σε συμμόρφωση με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ και ειδικότερα:**

αα) με τις διατάξεις του για τις περιοχές αποκλεισμού χωροθέτησης εγκαταστάσεων ΑΠΕ, εφόσον οι περιοχές αυτές έχουν οριοθετηθεί, με απόφαση αρμόδιας αρχής, κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο, και έχουν περιέλθει σε γνώση της Αρχής με σχετικό έγγραφο ή άλλο τρόπο, καθώς και

ββ) με τις διατάξεις του για τον έλεγχο της φέρουσας ικανότητας στις περιοχές που επιτρέπονται ΑΠΕ.

Η οριοθέτηση της αρμοδιότητας αυτής παρέμεινε και μετά τη θέσπιση του νέου πλαισίου αδειοδότησης, το οποίο εισήχθη με το νόμο 4685/2010, όπως ειδικότερα ορίζεται στο άρθρο 11 παρ. 5 (β) και (ε), καθώς και στον νέο Κανονισμό Βεβαιώσεων, ήτοι στην υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΠΕΕΚ/114746/4230/30.11.2020 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β' 5291/01.12.2020).

Τούτων ρηθέντων, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινισθεί ότι το πεδίο αρμοδιότητας της ΡΑΕ είναι σαφώς οριοθετημένο σε σχέση με την εξέταση του κριτηρίου αυτού. Επισημαίνεται, δε, ότι η εξέτασή του πραγματοποιείται με βάση στοιχεία που αφορούν οριοθετημένες ζώνες αποκλεισμού κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο, όπως αυτά χορηγούνται από το Υπουργείο ΠΕΚΑ και το Υπουργείο Πολιτισμού, σύμφωνα με τα απαιτούμενα στο νόμο και τον Κανονισμό, όπως άλλωστε αναλυτικότερα αναφέρεται και σε σειρά αποφάσεων της ΡΑΕ μεταξύ των οποίων και της απόφασης 1258/2010 «*Επί της αξιολόγησης της δυνατότητας υλοποίησης έργων ΑΠΕ σε συμμόρφωση με το ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε. και ειδικότερα με τις διατάξεις του για τις περιοχές*

αποκλεισμού χωροθέτησης εγκαταστάσεων Α.Π.Ε.» Συγκεκριμένα, η απόφαση υπ' αριθ. 1258/2010 αναφέρει ότι ο έλεγχος της ΡΑΕ πραγματοποιείται με βάση τα στοιχεία που της έχουν χορηγηθεί από το Υπουργείο ΠΕΚΑ και το Υπουργείο Πολιτισμού και συγκεκριμένα, με βάση τον δίσκο οπτικής αποθήκευσης του Υπουργείου, ο οποίος περιλαμβάνει οροθετημένες ζώνες αποκλεισμού κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο, όπως ακριβώς απαιτείται σύμφωνα με το νόμο. Το περιεχόμενο, μάλιστα, της απόφασης αυτής ενσωματώθηκε στον Κανονισμό Αδειών, όπως ευχερώς προκύπτει κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα (βλ. περ. η., παρ. 2, άρθρο 13, του Κανονισμού Αδειών). Περαιτέρω, ο πρώτος αυτός έλεγχος των ζωνών αποκλεισμού από τη ΡΑΕ, προφανώς δεν απαλλάσσει την περιβαλλοντική αρχή να εξετάσει και αυτή σε επόμενο αδειοδοτικό στάδιο τη συμμόρφωση του έργου με το σύνολο των διατάξεων του Ειδικού Χωροταξικού, αλλά και ειδικότερα με τις διατάξεις για τις ζώνες αποκλεισμού, έλεγχος ο οποίος εντάσσεται στο βασικό πυρήνα των αρμοδιοτήτων της σύμφωνα με το νόμο και το Ειδικό Χωροταξικό.

Εν προκειμένω, κατά την αξιολόγηση της σχετικής αίτησης διαπιστώθηκε ότι πληρούται το ως άνω κριτήριο της δυνατότητας υλοποίησης του έργου σε συμμόρφωση με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ (ΦΕΚ Β' 2464/03.12.2008). Συγκεκριμένα, η προτεινόμενη θέση εγκατάστασης του εν θέματι αιολικού πάρκου ανήκει στην Κατηγορία «Κατοικημένα νησιά του Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους και στην Κρήτη» του Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις ΑΠΕ. Σύμφωνα δε με τα στοιχεία του Γεωπληροφοριακού Χάρτη της ΡΑΕ, το έργο δε βρίσκεται εντός ζώνης αποκλεισμού σύμφωνα με το Ειδικό Χωροταξικό για τις ΑΠΕ. Συναφώς, ο ισχυρισμός των αιτούντων ότι εσφαλμένα η ΡΑΕ εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, καθώς το έργο τοποθετείται εντός περιοχής η οποία έχει χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ με αρ. GR3000013 που έχει ενταχθεί στο Δίκτυο Φύση 2000, κατά παράβαση της περ.ε' της παρ.1 του άρθρου 6 του ΕΠΧΣ για τις ΑΠΕ, κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι το εν λόγω Σχέδιο Χωροταξικού Σχεδιασμού αφενός μεν καθορίζει περιοχές αποκλεισμού και ζώνες ασυμβατότητας, πλην άλλων, για ορισμένες περιοχές του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000, αφετέρου δε προβλέπει με την παρ.3 του ιδίου άρθρου 6 ειδικές κατευθύνσεις, όρους και περιορισμούς για την ανάπτυξη αιολικών σταθμών εντός αυτών. Συγκεκριμένα ορίζει ότι «3. Επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας και των Σημαντικών Περιοχών για τα Ποιλιάρια (Σ.Π.Π.) της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ύστερα από την απαιτούμενη κατά το άρθρο 10 του ν. 4014/2011 Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ) και βάσει των σχετικών διατάξεων της υπουργικής απόφασης

οικ. 170225/2014 (B`135) και της υπουργικής απόφασης 52983/1952/2013 (B` 2436) για τα έργα των κατηγοριών Α` και Β` του ν. 4014/ 2011, αντίστοιχα. Οι ειδικότερες προϋποθέσεις και περιορισμοί για την υλοποίηση των ανωτέρω αιολικών εγκαταστάσεων καθορίζονται στην οικεία απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα έργα κατηγορίας Α` του ν. 4014/2011, ή στην απόφαση έγκρισης της ΕΟΑ για τα έργα κατηγορίας Β` του ίδιου νόμου.»

Περαιτέρω, με πάγια νομολογία του ΣτΕ (ίδτετε ενδεικτικά 1007/2019, 2242/2020), ειδικώς όσον αφορά τα αιολικά πάρκα, από τις κοινοτικές οδηγίες 92/43/ΕΟΚ, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας και 2009/147/ΕΚ, περί ορνιθοπανίδας, προκύπτει ότι δεν απορρέει απόλυτη απαγόρευση εγκατάστασης αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός ή πλησίον ζωνών προστασίας της ορνιθοπανίδας (ΖΕΠ) και περιοχών εντεταγμένων στο δίκτυο Natura 2000, τον κανόνα δε αυτόν επαναλαμβάνουν οι διατάξεις του ΕΠΧΣ για τις ΑΠΕ, το οποίο έχει εκδοθεί σε αρμονία με τις διατάξεις των ως άνω Οδηγιών. Επομένως, το επιτρεπτό ή μη της εγκατάστασής τους σε τέτοιες περιοχές εξετάζεται κατά περίπτωση, μετά από εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του κάθε συγκεκριμένου έργου, λαμβανομένου άλλωστε υπόψη ότι η χρήση του αιολικού δυναμικού για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με αντίστοιχο περιορισμό της ενέργειας που παράγεται από ορυκτά, αποβλέπει στην προστασία του περιβάλλοντος με τη μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου και την αποτροπή της αλλαγής του κλίματος, η οποία μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στη διατήρηση των προστατευόμενων τόπων του δικτύου Natura 2000 στην οποία (διατήρηση) αποβλέπουν οι ανωτέρω δύο οδηγίες. Σε κάθε δε περίπτωση οι επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον από την εγκατάσταση του εν λόγω έργου εξετάζονται στο μεταγενέστερο στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και όχι στο πρώτο αδειοδοτικό στάδιο της χορήγησης άδειας παραγωγής από τη ΡΑΕ .

Περαιτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 8 του Χωροταξικού Σχεδιασμού «*Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης αιολικών μονάδων στο νησιωτικό χώρο*» ισχύει ότι «1. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης εδαφών σε επίπεδο πρωτοβάθμιου Ο.Τ.Α. δεν μπορεί να υπερβαίνει το 4% ανά ΟΤΑ δηλαδή 0,53 τοπικές ανεμογεννήτριες /1000 στρέμματα», στοιχείο το οποίο λαμβάνεται υπόψη κατά τον έλεγχο της φέρουσας ικανότητας. Συναφώς, συνεκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων που είχαν περιέλθει σε γνώση της ΡΑΕ, διαπιστώθηκε, κατά την αξιολόγηση του έργου, ότι με την προσθήκη του εν λόγω αιολικού σταθμού, δε δημιουργείται θέμα ως προς την πυκνότητα αιολικών εγκαταστάσεων, η οποία εξακολουθεί να βρίσκεται κάτω της μέγιστης

επιτρεπόμενης, καθώς τη δεδομένη χρονική στιγμή (σήμερα) και σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Γεωπληροφοριακού Χάρτη της ΡΑΕ, ο Μέγιστος Επιτρεπόμενος Αριθμός Τυπικών Ανεμογεννητριών (Α/Γ) ανέρχεται σε 147,58 με κάλυψη της επιτρεπόμενης φέρουσας ικανότητας σε ποσοστό 77,36% και με αριθμό ισοδύναμων τυπικών ανεμογεννητριών με άδεια παραγωγής στις 114,18. Τούτων ρηθέντων, και ακόμα υπό τα ανωτέρω δεδομένα δεν προκύπτει υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας στην εν λόγω περιοχή.

Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζεται ότι η ΡΑΕ δεν έχει αρμοδιότητα να εξετάσει άλλα περιβαλλοντικά κριτήρια. Τα λοιπά περιβαλλοντικά κριτήρια που αναφέρουν οι Αιτούντες και ιδίως τα θέματα που σχετίζονται με τις αποστάσεις από οικισμούς ή την οπτική όχληση ή αφορούν εν γένει στις επιπτώσεις του έργου στο φυσικό, οικιστικό, πολιτιστικό περιβάλλον εξετάζονται σε επόμενα αδειοδοτικά στάδια που έπονται της άδειας παραγωγής από τις εκάστοτε αρμόδιες αρχές. Όπως δε έχει γίνει παγίως δεκτό στη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η άδεια παραγωγής συνδέεται ιδίως με τη σκοπιμότητα του έργου (ΣτΕ 3572/2014, 4448/2013, 3749/2008, 3650/2005 επταμελούς), βάσει κριτηρίων οικονομικής φύσεως που σχετίζονται με την τεχνικοοικονομική επάρκεια του έργου, και όχι με την περιβαλλοντική αξιολόγηση του έργου. Ειδικότερα δε, στο άρθρο 11 του ΕΠΣΧΑΑ/ΑΠΕ ορίζεται ότι «Ο έλεγχος και η εφαρμογή των κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης αιολικών εγκαταστάσεων που ορίζονται στα άρθρα 5 έως και 10 του Κεφαλαίου αυτού, διενεργείται κατά το στάδιο χορήγησης της άδειας παραγωγής (άρθρο 3 ν.3468/2006) σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο Παράρτημα V της παρούσας απόφασης». Βάσει δε του **Παραρτήματος V του Ειδικού Χωροταξικού για τις ΑΠΕ, παράγραφος Β**, το εάν η προτεινόμενη θέση εγκατάστασης εμπίπτει εντός μιας εκ των κατηγοριών των περιοχών αποκλεισμού του άρθρου 6 παρ.1 αυτού, καθώς και τα κριτήρια χωροθέτησης που αφορούν στην τήρηση ελαχίστων αποστάσεων από τις γειτνιάζουσες χρήσεις (Παράρτημα II) και η εφαρμογή των κανόνων ένταξης της προτεινόμενης θέσης εγκατάστασης στο τοπίο (Παράρτημα IV) **υπάγονται σε έλεγχο από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή επί της Π.Π.Ε.Α.** και κατά συνέπεια η εξέταση των ως άνω κριτηρίων δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της ΡΑΕ. Συνεπώς, τα αμέσως ανωτέρω κριτήρια, για τα οποία γίνεται λόγος στην υπό κρίση αίτηση αναθεώρησης, εξετάζονται από τις εκάστοτε αρμόδιες αρχές σε επόμενα αδειοδοτικά στάδια που έπονται της άδειας παραγωγής.

Βάσει των ανωτέρω, και οι υπό εξέταση δεύτερος και τρίτος λόγος αναθεώρησης κρίνονται απορριπτέοι ως νόμω και ουσία αβάσιμοι.

Για τους παραπάνω λόγους

Αποφασίζει

Την απόρριψη της υπ' αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-310117/27.09.2021 Αίτησης Αναθεώρησης, του «Δήμου Κυθήρων» και του ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Επιτροπή Εγγώριου Περιουσίας Κυθήρων και Αντικηθύρων».

Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στους Αιτούντες και αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΡΑΕ και στο πρόγραμμα «Διαύγεια» και δύναται να προσβληθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 33 του ν. 4001/2011, ως ισχύει.

Αθήνα, 03/03/2022

Ο Πρόεδρος της ΡΑΕ

Αναπλ. Καθ. Αθανάσιος Δαγούμας